

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
AUDITO KOMITETAS****POSĖDŽIO PROTOKOLO PROJEKTAS**

2024-10-03 Nr. 141-P-21
Vilnius

3. SVARSTYTA. Dėl giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projekto įgyvendinimo eigos.

<...>

NUTARTA. Įvertinus tai, kad:

- Valstybės kontrolės 2021 m. birželio 6 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VAE-4 „Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo procesas“ (toliau – Ataskaita) Vyriausybei pateiktos rekomendacijos – siekiant užtikrinti tinkamą ruošimąsi giluminio atliekyno įrengimui, koordinuoti veiksmus, kad būtų kaupiama reikiama lėšų suma atliekų padėjimui į atliekyną – įgyvendinimo terminas – 2024 m. gruodžio 31 d. – eina į pabaigą, o šios rekomendacijos įgyvendinimo rodiklis – priimti teisės aktai ar jų pakeitimai, užtikrinantys reikiamų lėšų kaupimą giluminio atliekyno įrengimui – yra vis dar nepasiektas ir iki numatyto termino pasiektas nebus;

- įgyvendinant numatytas minėtos Valstybės kontrolės rekomendacijos priemones, Ministro Pirmininko 2021 m. spalio 20 d. potvarkiu Nr. 180 „Dėl darbo grupės sudarymo“ buvo sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė, kuriai šiuo potvarkiu buvo pavesta iki 2022 m. gruodžio 30 d. parengti pasiūlymus dėl papildomų Rezervinio (stabilizavimo) fondo pajamų šaltinių ir optimizuoto giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projekto finansavimo modelio bei jo peržiūros, tačiau tokie pasiūlymai iki šiol nėra parengti;

- pagal Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatus kasmet šiame fonde giluminiam atliekynui įrengti numatyta kaupti ne mažesnę kaip 3 mln. Eur suma nėra pakankama, kad šis atliekynas būtų įrengtas iki numatyto termino – 2067 m.;

- Europos Komisija nuo 2018 m. yra pradėjusi pažeidimo nagrinėjimo procedūras dėl 2011 m. liepos 19 d. Tarybos direktyvos 2011/70/Euratomas, kuria nustatoma panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų atsakingo ir saugaus tvarkymo Bendrijos sistema, reikalavimų nesilaikymo, nes Lietuva nėra numačiusi finansinių šaltinių ir nėra patvirtinusi teisės aktais, iš kokių šaltinių ir koku būdu bus sukauptos lėšos giluminiam atliekynui įrengti,

prašyti Vyriausybės kanceliarijos:

1. Nedelsiant imtis lyderystės ir, pasitelkiant kitas atsakingas institucijas – Energetikos bei Finansų ministerijas, sudaryti veiksmų planą, kuriame būtų numatyti laipsniškai įgyvendinami etapai dėl giluminio atliekyno įrengimo finansavimo modelio sukūrimo ir šiam atliekynui įrengti reikalingų ilgalaikių finansinių šaltinių nustatymo, ir šiuo klausimu apie numatomus atlikti darbus bei planuojamus parengti teisės aktus informuoti Audito komitetą iki 2024 m. lapkričio 8 d.

2. Kartu su Energetikos bei Finansų ministerijomis kartą per metus, bet ne vėliau kaip iki kiekvienų metų birželio 30 d., Audito komiteto posėdyje pristatyti pasiektą pažangą dėl giluminio atliekyno įrengimo finansavimo modelio sukūrimo ir numatomų kasmet šiam atliekynui įrengti skirtinų lėšų sumų.

3. Atnaujinant Nacionalinį pažangos planą, pagal kurį bus keičiami ir kiti strateginio planavimo dokumentai, patikslinti šiame plane numatytas finansines projekcijas, įtraukiant atitinkamam laikotarpiui perskaičiuotas giluminio atliekyno įrengimo finansavimui numatomas skirti lėšų sumas.

4. Prašyti Seimo Biudžeto ir finansų, Ekonomikos komitetų bei Energetikos ir darnios plėtros komisijos skirti ypatingą dėmesį šiam su giluminio atliekyno įrengimo finansavimu susijusiam klausimui.

Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš – 0, susilaikė – 0.

Posėdžio pirmininkas

Zigmantas Balčytis

Posėdžio sekretorė

Ginta Andrijauskienė